

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN
TUOMIO (neljäs jaosto)

9 päivänä heinäkuuta 1997 *

Asiassa T-4/96,

S,

kantajana,

vastaan

Euroopan yhteisöjen tuomioistuin, asiamiehenään hallintoasioiden lainopillinen neuvonantaja Timothy Millett, prosessiosoite Euroopan yhteisöjen tuomioistuin, Kirchberg,

vastajana,

jossa kantaja vaatii, että yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ensisijaisesti kumoaa Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen 11.4.1995 tekemän päätöksen siltä osin, kuin siinä vahvistetaan työkyvyttömyysaste 6 prosentiksi Euroopan yhteisöjen virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen 73 artiklassa tarkoitetun korvauksen laskemiseksi, ja toiseksi tunnustaa, että kantajalla on oikeus sanottuun 30 prosentin työkyvyttömyysasteen perusteella laskettavaan korvaukseen, sekä kolmanneksi määrää suoritettavaksi vahingonkorvausta,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

EUROOPAN YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN
TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja K. Lenaerts sekä tuomarit P. Lindh ja J. D. Cooke,

kirjaaja: hallintovirkamies A. Mair,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 5.3.1997 pidetyssä suullisessa käsittelyssä esitetyn,

on antanut seuraavan

tuomion

Riita-asian perustana olevat tosiseikat

¹ Kantaja tuli yhteisöjen tuomioistuimen palvelukseen — — .¹

² Kantaja sairastui jonkin aikaa palvelukseen astumisensa jälkeen ja joutui keskeyttämään työskentelynsä. Euroopan yhteisöjen virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen (jäljempänä henkilöstösäännöt) liitteessä VIII olevassa 13 artiklassa tarkoitettu työkyvyttömyyslautakunta tunnusti — —, että kantaja oli pysyvästi täysin työkyvytön, mikä esti häntä hoitamasta mihinkään hänen palkkaryhmänsä virkaan kuuluvia tehtäviä. Nimittävä viranomainen päätti — — siirtää kantajan eläkkeelle viran puolesta ja myöntää hänelle henkilöstösääntöjen 78 artiklan nojalla työkyvyttömyyseläkkeen.

¹ — Tiettyt päivämäärät on poistettu, jotta kantaja voi pysyä nimettömänä.

- 3 Työkyvyttömyyslautakunnan — — antaman puoltavan lausunnon perusteella kantaja aloitti — — uudelleen työskentelyn yhteisöjen tuomioistuimen palveluksessa. Hän sairastui kuitenkin uudelleen — — ja lopetti tämän jälkeen tehtäviensä hoitamisen lopullisesti.
- 4 Tämän jälkeen yhteisöjen tuomioistuimessa käynnistettiin samanaikaisesti kaksi erillistä menettelyä.
- 5 Ensimmäiseen menettelyyn ryhdyttiin yhteisöjen tuomioistuimen aloitteesta henkilöstösääntöjen 53, 59 ja 78 artiklan nojalla. Yhteisöjen tuomioistuimen presidentti päätti — — saattaa kantajan tapauksen työkyvyttömyyslautakunnan tutkittavaksi; työkyvyttömyyslautakunta totesi uudelleen, että kantaja oli pysyvästi täysin työkyvytön 78 artiklassa tarkoitettulla tavalla. Nimittävä viranomainen päätti — — siirtää kantajan uudelleen eläkkeelle viran puolesta ja myöntää hänelle uudelleen 78 artiklan mukaisen työkyvyttömyyseläkkeen. Esitetyistä asiakirjoista ilmenee, että työkyvyttömyyslautakunta ei tässä menettelyssä ottanut kantaa siihen, oliko kantajan sairaus ammattitauti (vastauskirjelmän liite 2).
- 6 Esillä oleva asia ei koske tätä menettelyä.
- 7 Toiseen menettelyyn ryhdyttiin kantajan aloitteesta henkilöstösääntöjen 73 artiklan nojalla. Kantaja, joka katsoi hänelle aiheutuneiden fyysisten ja psyykkisten ongelmien johtuvan työskentelyolosuhteista, vaati 18.12.1989 päivätyllä kirjeellään sairauden tunnustamista ammattitaudiksi.
- 8 Tämän vaatimuksen johdosta yhteisöjen tuomioistuimen nimeämä lääkäri, tohtori De Meersman totesi 4.12.1990 päivätyssä lääkärinlausunnossaan, että kantajan sairaus ei ollut ”ammattitauti — — eikä kyse ollut — — jo aiemmin todetun sairauden ammatillisista syistä johtuvasta pahenemisesta”. Nimittävä viranomainen

antoi 20.2.1991 kantajalle tiedoksi Euroopan yhteisöjen virkamiesten tapaturma- ja ammattitautivakuutusta koskevien määräysten (jäljempänä määräykset) 21 artiklan ensimmäisen kohdan mukaisesti tähän lausuntoon perustuvan päätösluonnoksen, jossa kantajan sairauden tunnustamista ammattitaudiksi koskeva vaatimus hylättiin.

- 9 Kantaja vaati 17.4.1991 päivätyllä kirjeellään asian saattamista lääketieteellisen lautakunnan käsiteltäväksi määräysten 21 artiklan toisen alakohdan mukaisesti. Lääketieteellinen lautakunta antoi kaksi kertomusta.
- 10 Ensimmäisessä 3.3.1993 päivätyssä kertomuksessaan lautakunta totesi, että ”S:n ahdistus- ja depressiotila oli kehittynyt hänen tehtäviensä vuoksi, mutta hänen sairaallinen persoonallisuutensa johtui 50-prosenttisesti hänen varsinaisesta sairaudesta, 30-prosenttisesti hänen yksityiselämänsä tapahtumista ja 20-prosenttisesti hänen työstään”. Lautakunta täsmensi, että ”työskentely ei ollut sen sairauden, josta S kärsi, olennainen syy eikä sen kannalta määräävä tekijä”.
- 11 Nimittävä viranomainen, joka katsoi, ettei se voinut tehdä päätöstä tämän kertomuksen perusteella, pyysi 20.6.1994 päivätyllä kirjeellään lääketieteellistä lautakuntaa vastaamaan viiteen lisäkysymykseen eli

”1) vahvistamaan S:n pysyvän työkyvyttömyysasteen,

2) täsmentämään, oliko asianomaisella jo aiemmin todettu sairaus alkaessaan työskennellä Euroopan yhteisöjen palveluksessa,

3) jos vastaus on kieltävä, lausumaan, voidaanko sairauden ja S:n yhteisöjen palveluksessa työskentelyn välinen suora yhteys osoittaa riittävän selvästi,

- 4) jos vastaus on myöntävä, lausumaan, voidaanko sairauden paheneminen ja tämän mahdollisen pahenemisen ja asianomaisen yhteisöjen palveluksessa työskentelyn välinen suora yhteys osoittaa riittävän selvästi,
- 5) vahvistamaan tarvittaessa mahdollisesta pahenemisesta aiheutuvan työkyvyttömyysasteen.”

12 Toisessa, 12.1.1995 päivätyssä kertomuksessaan lääketieteellinen lautakunta vastasi nimittävän viranomaisen esittämään viiteen lisäkysymykseen seuraavasti:

- ”1) ensimmäinen kysymys: S:n pysyvä työkyvyttömyysaste on 30 prosenttia,
- 2) toinen kysymys: S:llä *ei* ollut jo aiemmin todettua sairautta hänen alkaessaan työskennellä Euroopan yhteisöjen palveluksessa,
- 3) kolmas kysymys: S:n yhteisöjen palveluksessa työskentelyn ja sairauden välinen suora yhteys on 20 prosenttia. Tämä merkitsee sitä, että 100:n asteikolla sairaus on aiheutunut tehtävien hoitamisesta 20-prosenttisesti, sairaalloisesta persoonallisuudesta 50-prosenttisesti ja yksityiselämän tapahtumista 30-prosenttisesti.
- 4) ja 5) neljäs ja viides kysymys: kolmanteen kysymykseen annettu vastaus huomioon ottaen näihin kysymyksiin ei ole syytä vastata.”

13 Nimittävä viranomainen teki 11.4.1995 toisen kertomuksen perusteella seuraavan päätöksen:

”1) [Määräysten] 3 artiklan 2 kohdan säännösten mukaisesti S:n pysyvä osittainen työkyvyttömyys vahvistetaan 30 prosentiksi; työkyvyttömyys on saanut alkunsa 20-prosenttisesti S:n yhteisöjen tuomioistuimen palveluksessa hoitamien tehtävien vuoksi.

2) S:lle myönnetään 1 094 745 Belgian frangin (BEF) suuruinen korvaus, joka lasketaan 6 prosentin (30 % x 20 %) perusteella ja ottaen huomioon — — sen lääkärintodistuksen, jossa todettiin työolosuhteista johtuva sairaus, antamista edeltäviltä 12 kuukaudelta maksettava peruspalkka eli peruskuukausipalkka 190 060 BEF x 12 kuukautta x 8 x 6 prosenttia.”

14 Tämä päätös on nyt oikeudenkäynnin kohteena oleva päätös.

15 Kantaja teki tästä päätöksestä valituksen 5.7.1995 henkilöstösääntöjen 90 artiklan mukaisesti. Hänen valituksensa hylättiin yhteisöjen tuomioistuimen valituksia käsittelevän komitean 2.10.1995 tekemällä päätöksellä, joka annettiin kantajalle tiedoksi 16.10.1995.

Asian käsittely ja asianosaisten vaatimukset

16 Kantaja on edellä esitetyn vuoksi nostanut tämän kanteen yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 15.1.1996 jättämällään kannekirjelmällä. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin (neljäs jaosto) päätti esittelevän tuomarin kertomuksen perusteella aloittaa suullisen käsittelyn ilman edeltäviä asian selvittämistoimia.

17 Asianosaisten lausumat ja vastaukset ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin kuultiin 5.3.1997 pidetyssä istunnossa.

18 Kantaja vaatii kanteessaan, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— kumoaa yhteisöjen tuomioistuimen nimittävänä viranomaisena 11.4.1995 tekemän päätöksen siltä osin kuin siinä vahvistetaan työkyvyttömyysaste 6 prosentiksi henkilöstösääntöjen 73 artiklassa tarkoitettun korvauksen laskemiseksi,

— vahvistaa kantajan oikeuden henkilöstösääntöjen 73 artiklassa tarkoitettuun korvaukseen, joka lasketaan 30 prosentin työkyvyttömyysasteen perusteella,

— kumoaa tarvittaessa 2.10.1995 tehdyn päätöksen, jolla kantajan valitus hylättiin, ja

— velvoittaa vastaajan korvaamaan kaikki oikeudenkäyntikulut.

19 Kantaja vaatii lisäksi vastauskirjelmässään, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— velvoittaa vastaajan maksamaan korkoina arviolta 1 973 541 BEF:in summan, joka on laskettu 8 prosentin korkokannan mukaan sille korvaukselle, jota kantaja voi vaatia henkilöstösääntöjen 73 artiklan nojalla, 18.12.1989 ja 20.6.1994 väliseltä ajalta.

20 Vastaaja vaatii vastineessaan, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— hylkää kanteen perusteettomana, ja

— velvoittaa kantajan vastaamaan omista oikeudenkäyntikuluistaan.

21 Vastaaja vaatii vastauskirjelmässään, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— hylkää perusteettomana vaatimuksen, jonka kantaja esitti ensimmäistä kertaa vastauskirjelmässään ja jolla vaaditaan vastaajan velvoittamista maksamaan kor-koja 1 973 541 BEF, ja

— hylkää kanteen joka tapauksessa perusteettomana.

Vaatus, että kantajalle vahvistetaan oikeus henkilöstösääntöjen 73 artiklassa tarkoitettuun korvaukseen, joka lasketaan 30 prosentin työkyvyttömyysasteen perusteella

22 Kantaja vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin vahvistaa hänen oikeu- tensa henkilöstösääntöjen 73 artiklassa tarkoitettuun korvaukseen, joka lasketaan 30 prosentin työkyvyttömyysasteen perusteella. On todettava, että tällä vaatimuk- sella ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta kehoitetaan velvoittamaan vastaaja laskemaan edellä mainittu korvaus tietyn kertoimen perusteella. Yhteisöjen tuomioistuimilla ei kuitenkaan ole toimivaltaa antaa määräyksiä yhteisöjen toimielimille, koska muuten ne loukkaisivat nimittävän viranomaisen oikeuksia (asia T-20/92, Moat v. komissio, tuomio 13.7.1993, Kok. 1993, s. II-799, 36 kohta ja asia T-496/93, Allo v. komissio, tuomio 8.6.1995, Kok. 1995, s. II-405, 32 ja 33 kohta).

23 Edellä esitetyn vuoksi tämä vaatimus on hylättävä.

Vaatimus asiakirjan osan huomiotta jättämisestä asian käsittelyssä

24 Kantaja huomauttaa, että vastaaja esittää vastineensa liitteessä 4 tohtori De Meersmanin 4.12.1990 laatiman lääkärinlausunnon kokonaisuudessaan (ks. edellä 8 kohta). Kantajan mukaan tämä lausunto kuuluu lääketieteellisen salassapitovelvollisuuden piiriin siten, että vastaaja ei olisi saanut esittää sitä ilman kantajan etukäteen antamaa suostumusta. Lisäksi ainoastaan tämän lausunnon päätelmillä, mutta ei sen sisällöllä kokonaisuudessaan, on merkitystä tämän oikeusriidan kannalta. Kantaja vaatii siten, että tämä lausunto sen päätelmiä lukuun ottamatta jätetään asian käsittelyssä huomiotta.

25 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että tästä vaatimuksesta on nyt esillä olevassa asiassa syytä päättää vasta myöhemmin, kun asianosaisten esittämien perusteiden ja perustelujen tutkiminen merkitsee tämän lausunnon huomioon ottamista.

Kumoamisvaatimukset

26 Kantaja vetoaa kanteensa tueksi neljään perusteeseen, jotka ovat

— lääketieteellisen lautakunnan kertomusten lainvastaisuus,

— perusteluvollisuuden rikkominen,

— henkilöstösääntöjen 73 artiklan, määräysten 3 artiklan 2 kohdan ja 12 artiklan 2 kohdan rikkominen sekä määräysten liitteenä olevan työkyvyttömyystaulukon (jäljempänä työkyvyttömyystaulukko) virheellinen soveltaminen,

— yhdenvertaisuusperiaatteen loukkaaminen.

27 Ennen asianosaisten perustelujen esittämistä on syytä palauttaa mieleen ne säännökset ja määräykset, joita nyt esillä olevassa asiassa on sovellettava.

28 Henkilöstösääntöjen 73 artikla on osa sosiaaliturvaa koskevia säännöksiä. Sen 1 kohdassa säädetään muun muassa, että virkamies on tehtäviensä aloittamispäivästä lähtien vakuutettu ammattitautien ja tapaturmien varalta. Artiklan 2 kohdassa säädetään tietyistä suorituksista, jotka maksetaan ammattitaudin aiheuttamien kuolemantapauksen, pysyvän täyden työkyvyttömyyden ja pysyvän osittaisen työkyvyttömyyden yhteydessä.

29 Henkilöstösääntöjen 73 artiklan 2 kohdan b alakohdan mukaan virkamiehellä on oikeus saada pysyvän täyden työkyvyttömyyden yhteydessä määrä, joka on kahdeksan kertaa hänen vuosittaisen peruspalkkansa suuruinen, tapaturmaa edeltävien kahdentoista kuukauden peruspalkan perusteella laskettuna. Saman artiklan 2 kohdan c alakohdan mukaan virkamiehellä on oikeus saada pysyvän osittaisen työkyvyttömyyden yhteydessä osa b alakohdassa säädetystä korvauksesta työkyvyttömyystaulukon perustella laskettuna.

30 Henkilöstösääntöjen 73 artiklan soveltamista koskevat edellytykset on vahvistettu määräyksissä.

31 Määräysten 3 artiklassa ammattitaudin käsite määritellään seuraavasti:

”1. Ammattitaudeiksi katsotaan taudit, jotka mainitaan komission 22 päivänä toukokuuta 1990 antaman suosituksen liitteessä ’Ammattitauteja koskeva eurooppalainen luettelo’ (EYVL L 160, s. 39) ja mahdollisissa täydennysosissa, jos virkamies on altistunut vaaralle sairastua johonkin näistä taudeista hoitaessaan tehtäviään Euroopan yhteisöjen palveluksessa.

2. Ammattitaudiksi katsotaan myös ensimmäisessä kohdassa mainittuun luetteloon kuulumaton sairaus tai jo aiemmin todetun sairauden paheneminen, kun voidaan riittävän selvästi osoittaa, että se on saanut alkunsa henkilön hoitaessa tehtäviään yhteisöjen palveluksessa tai näiden tehtävien vuoksi.”

32 Määräysten 12 artiklassa vahvistetaan henkilöstösääntöjen 73 artiklan 2 kohdan b ja c alakohdan mukaiset suoritukset seuraavasti:

”1. Jos — — ammattitauti johtaa virkamiehen täydelliseen pysyvään työkyvyttömyyteen, hänelle maksetaan henkilöstösääntöjen 73 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettu määrä.

2. Jos — — ammattitauti johtaa virkamiehen osittaiseen pysyvään työkyvyttömyyteen, hänelle maksetaan liitteenä olevan työkyvyttömyystaulukon kertoimien mukaan määritettävä määrä.”

- 33 Työkyvyttömyystaulukossa määritellään täsmällisinä prosentteina virkamiesten erilaisia pysyviä työkyvyttömyyslajeja koskevat kertoimet. Siinä määrätään myös, että niiden työkyvyttömyyslajien osalta, joita asteikossa ei mainita, virkamiehen työkyvyttömyysaste määritellään taulukkoon sisältyvien kertoimien perusteella analogisesti.
- 34 Määräysten 19 artiklassa määrätään, että päätökset, jotka koskevat sairauden tunnistamista ammattitaudiksi sekä pysyvän työkyvyttömyysasteen vahvistamista, tekee nimittävä viranomainen yhden tai useamman toimielinten nimeämän lääkärin päätelmien perusteella ja, jos virkamies niin vaatii, kuultuaan lääketieteellistä lautakuntaa. Määräysten 23 artiklan 1 kohdassa määrätään, että tämä lautakunta koostuu kolmesta lääkäristä, joista ensimmäisen nimeää nimittävä viranomainen, toisen asianomainen virkamies ja kolmannen kaksi edellä mainittua yhteisellä sopimuksella. Työnsä päätteeksi lääketieteellinen lautakunta laatii päätelmistään kertomuksen, joka on osoitettu nimittävälle viranomaiselle ja virkamiehelle.

Ensimmäinen kanneperuste, joka koskee lääketieteellisen lautakunnan kertomusten lainvastaisuutta

Asianosaisten väitteet ja niiden perustelut

- 35 Kantaja väittää, että lääketieteellisen lautakunnan 3.3.1993 ja 12.1.1995 päivätyn kertomukset ovat kahdella tavoin lainvastaiset.
- 36 Kantajan mukaan lääketieteellinen lautakunta ensinnäkin ylitti nimittävän viranomaisen sille antaman toimeksiannon rajat tehdessään kantajan sairauden eri syiden merkitystä koskevan erittelyn täsmällisinä prosenttimäärinä. Nimittävä viranomainen oli näet 20.6.1994 päivätyn kirjeensä kolmannessa kysymyksessä pyytänyt lautakuntaa "lausumaan, voidaanko sairauden ja S:n yhteisöjen palveluksessa työskentelyn välinen suora yhteys osoittaa riittävän selvästi". Lääketieteellinen lautakunta oli suorittanut toimeksiantonsa loppuun vastatessaan tähän kysymykseen myöntä-

västi 12.1.1995 päivätyssä kertomuksessaan, joten sen asiana ei ollut ryhtyä tekemään erittelyä, jota nimittävä viranomainen ei ollut pyytänyt.

- 37 Tästä erittelystä ei myöskään säädetä eikä sitä edellytetä henkilöstösääntöjen 73 artiklassa, määräysten 3 artiklan 2 kohdassa tai 12 artiklan 2 kohdassa eikä työkyvyttömyystaulukossa. Kantaja vetoaa tältä osin kolmannen kanneperusteensa tueksi esittämiinsä perusteluihin. Lääketieteellinen lautakunta on siten jättänyt ottamatta huomioon näiden säännösten mukaisen ammattitaidin ja työkyvyttömyysasteen käsitteet niin, että sen tekemät päätelmät ovat lainvastaisia (asia 189/82, Seiler ym. v. neuvosto, tuomio 26.1.1984, Kok. 1984, s. 229 ja asia 277/84, Jänsch v. komissio, tuomio 10.12.1987, Kok. 1987, s. 4923).
- 38 Vastaja väittää erityisesti, että kantajan lääketieteellisen lautakunnan ”toimeksianton” käsitettä koskeva käsitys on liian jäykkä ja muodollinen.

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 39 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että lääketieteellisen lautakunnan tehtävien sisältöä on tarkasteltava määräysten 19 ja 23 artiklan valossa.
- 40 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan näiden säännösten tarkoituksena on antaa lääketieteellisten asiantuntijoiden tehtäväksi kaikkien niiden lääketieteellisten kysymysten arviointi, joilla on merkitystä säännösten mukaisen vakuutusjärjestelmän toiminnan kannalta. Niistä ilmenee pyrkimys ratkaista lopullisesti oikeusriidan sattuessa kaikki lääketieteelliset kysymykset (ks. esim. asia 156/80, Morbelli v. komissio, tuomio 21.5.1981, Kok. 1981, s. 1357, 18 ja 20 kohta; asia 265/83, Suss v. komissio, tuomio 29.11.1984, Kok. 1994, s. 4029, 11 kohta, ja asia C-185/90 P, komissio v. Gill, tuomio 4.10.1991, Kok. 1991, s. I-4779, 24 kohta).

- 41 Tästä oikeuskäytännöstä ilmenee, että lääketieteellisen lautakunnan tehtävät ovat laajat ja että niihin sisältyy kaikkien sellaisten lääketieteellisten arvioiden toimittaminen nimittävälle viranomaiselle, jotka ovat tarpeen nimittävän viranomaisen tehdessä päätöksen, joka koskee virkamiehen sairauden tunnustamista ammattitaidiksi sekä virkamiehen pysyvän työkyvyttömyysasteen vahvistamista.
- 42 Tehokkuuden kannalta on kuitenkin toivottavaa, että nimittävä viranomainen saatuaan asian lääketieteellisen lautakunnan käsiteltäväksi ilmoittaa selkeällä ja täsmällisellä toimeksiannolla ne seikat, joita koskevat lopulliset lääketieteelliset arviot se tahtoo saada. Nimittävä viranomainen voi lisäksi lääketieteellisen lautakunnan kertomuksen saatuaan täsmentää kysymyksiään tai esittää uusia kysymyksiä lisätoimeksiannolla saadakseen kaikki toivomansa arviot (ks. vastaavasti asia T-64/94, Benecos v. komissio, tuomio 23.11.1995, Kok. H. 1995, s. II-769, 46 ja 58 kohta). Lääketieteellisen lautakunnan on näissä tapauksissa luonnollisesti vastattava selkeästi ja täsmällisesti nimittävän viranomaisen esittämiin kysymyksiin. Nämä toimeksiannot eivät kuitenkaan estä lääketieteellistä lautakuntaa toimittamasta nimittävälle viranomaiselle ylimääräisiä lääketieteellisiä päätelmiä, jotka ovat omiaan selvittämään nimittävän viranomaisen päätöstä.
- 43 Nyt esillä olevassa asiassa lääketieteellinen lautakunta on katsonut 3.3.1993 ja 12.1.1995 päivätyissä kertomuksissaan, että kantajan sairauden puhkeamiseen oli vaikuttanut kolme tekijää. Se on myös tehnyt täsmällisen prosenttimääräisen arvion näiden eri tekijöiden merkityksestä.
- 44 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimien katsoo, että vaikka toimeksiannossa ei nimenomaisesti vaadittukaan tällaista arviota, lääketieteellisellä lautakunnalla oli toimivalta ilmoittaa tästä päätelmästä nimittävälle viranomaiselle lautakunnalle määräysten 19 ja 23 artiklan mukaisesti kuuluvien tehtävien perusteella.
- 45 Sen perustelun osalta, jonka mukaan riidanalaisesta crittelystä ei ole määrätty eikä sitä edellytetä henkilöstösääntöjen 73 artiklassa, määräysten 3 artiklan 2 kohdassa

tai 12 artiklan 2 kohdassa eikä työkyvyttömyystaulukossa, ensimmäisen oikeusas-
teen tuomioistuin katsoo, että perustelu liittyy kantajan kolmanteen kanneperus-
teeseen. Perustelu tutkitaan siten tämän kanneperusteen yhteydessä.

46 Tästä seuraa, että kantajan ensimmäinen kanneperuste on perusteeton.

Toinen kanneperuste, joka koskee perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiä

47 Kantaja väittää, että lääketieteellisen lautakunnan 3.3.1993 ja 12.1.1995 laatimissa
kertomuksissa ei ole noudatettu perusteluvelvollisuutta. Kantajan mukaan kerto-
muksissa olevien lääketieteellisten toteamusten ja lääketieteellisen lautakunnan pää-
telmien välillä ei ole selvää yhteyttä (asia T-154/89, Vidrányi v. komissio, tuomio
12.7.1990, Kok. 1990, s. II-445, 48 kohta).

48 Kertomuksissa ei nimittäin yksilöidä niitä syitä, joiden vuoksi lääketieteellinen
lautakunta todettuaan ensin, että kantajan sairauden ja työskentelyn välillä on
riittävän suora suhde — toteamus, joka riittää ammattitaudin toteamiseen
(ks. jäljempänä 64 kohta) — on jatkanut arviointiaan ja katsonut, että sanottu tauti
johtui kantajan työskentelystä 20-prosenttisesti, yksityiselämän tapahtumista
30-prosenttisesti ja kantajan sairaalloisesta persoonallisuudesta 50-prosenttisesti.
Kertomuksiin sisältyvissä toteamuksissa ei myöskään selitetty sitä menetelmää, jota
lääketieteellinen lautakunta oli käyttänyt tehdessään edellä mainitun erittelyn, eikä
määriteltä kantajan sairauden kolmen syyn painoarvoa eikä myöskään käsitteiden
”yksityiselämän tapahtumat” ja ”sairaallinen persoonallisuus” merkitystä.

- 49 Siltä osin kuin nimittävän viranomaisen 11.4.1995 tekemä päätös perustuu puutteellisesti perusteltuihin lääketieteellisiin kertomuksiin, tämä päätös on vastaavalla tavoin lainvastainen ja tämän vuoksi kumottava.
- 50 Vastaja katsoo, että tämä kanneperuste on jätettävä tutkimatta sen vuoksi, että kantaja ei ole vedonnut siihen valituksessaan (asia T-7/90, Kobor v. komissio, tuomio 27.11.1990, Kok. 1990, s. II-721, 34—36 kohta; asia T-361/94, Weir v. komissio, tuomio 12.3.1996, Kok. H. 1996, s. II-381, 27—34 kohta; asia T-262/94, Baiwir v. komissio, tuomio 6.6.1996, Kok. H. 1996, s. II-739, 40, 41 ja 42 kohta ja asia T-118/95, Anacoreta Correia v. komissio, tuomio 11.6.1996, Kok. H. 1996, s. II-835, 43 kohta).
- 51 Vastajaan mukaan 3.3.1993 ja 12.1.1995 päivätyt kertomukset ovat joka tapauksessa riittävästi perustellut.

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

— Kanneperusteen tutkittavaksi ottaminen

- 52 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että tämä kanneperuste on joka tapauksessa otettava tutkittavaksi ilman, että on tarpeen määritellä, onko kantaja vedonnut valituksessaan perusteluvollisuuden rikkomista koskevaan kanneperusteeseen.
- 53 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan toimielimen toimen perustelujen puuttumista koskeva kanneperuste on oikeusjärjestyksen perusteisiin pohjautuva peruste, jonka yhteisöjen tuomioistuimet voivat joka tapauksessa tutkia viran puolesta (ks. erityisesti asia 18/57, Nold v. korkea viranomainen, tuomio 20.3.1959, Kok. 1959, s. 89; asia 185/85, Usinor v. komissio, tuomio 1.7.1986, Kok. 1986,

s. 2079, 19 kohta; asia C-166/95 P, komissio v. Daffix, tuomio 20.2.1997, 24 kohta, ei vielä julkaistu oikeustapauskokoelmassa ja asia T-106/95, FFSA ym. v. komissio, tuomio 27.2.1997, 62 kohta, ei vielä julkaistu oikeustapauskokoelmassa). Tästä seuraa, että yksikään kantaja ei menetä oikeuttaan vedota tähän kanneperusteeseen pelkästään sen vuoksi, että hän ei vetoa siihen valituksessaan (asia T-534/93, Grynberg ja Hall v. komissio, tuomio 14.7.1994, Kok. H. 1994, s. II-595, 59 kohta, ja em. asia komissio v. Daffix, tuomion 25 kohta).

— Kanneperusteen perusteltavuus

54 On syytä muistaa, että lääketieteellisen lautakunnan esittämien varsinaisten lääketieteellisten arvioiden on katsottava olevan lopullisia silloin, kun ne on annettu sääntöjenmukaisissa olosuhteissa (em. asia Suss v. komissio, tuomion 9—15 kohta; asia 2/87, Biedermann v. tilintarkastustuomioistuin, tuomio 19.1.1988, Kok. 1988, s. 143, 8 kohta; em. asia Vidrányi v. komissio, tuomion 48 kohta; asia T-122/89, F v. komissio, tuomio 26.9.1990, Kok. 1990, s. II-517, 16 kohta ja asia T-88/91, F v. komissio, tuomio 14.1.1993, Kok. 1993, s. II-13, 39 kohta), ja että tuomioistuin voi valvoa ainoastaan tällaisen lautakunnan kokoonpanon ja toiminnan (em. asia Morbelli v. komissio, tuomion 18 ja 20 kohta; em. asia Suss v. komissio, tuomion 11 kohta; em. asia Biedermann v. tilintarkastustuomioistuin, tuomion 8 kohta ja em. asia komissio v. Gill, tuomion 24 kohta) sekä sen esittämien kertomusten sääntöjenmukaisuutta. Tästä seuraa, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimella on toimivalta tutkia, voidaanko lausunnon perustelujen nojalla arvioida syitä, joihin kertomuksen päätelmät perustuvat (asia 257/81, K v. neuvosto, tuomio 12.1.1983, Kok. 1983, s. 1, 17 kohta), ja onko lausunnossa olevien lääketieteellisten toteamusten ja lääketieteellisen lautakunnan päätelmien välillä ymmärrettävä yhteys (em. asia Jansch v. komissio, tuomion 15 kohta; asia T-165/89, Plug v. komissio, tuomio 27.2.1992, Kok. 1992, s. II-367, 75 kohta ja asia T-556/93, Saby v. komissio, tuomio 30.5.1995, Kok. H. 1995, s. II-375, 35 kohta).

55 Näiden periaatteiden valossa on tutkittava, onko lääketieteellisten toteamusten ja lääketieteellisen lautakunnan päätelmien välillä tässä tapauksessa ”ymmärrettävä yhteys”.

- 56 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa, että lääketieteellisen lautakunnan 3.3.1993 päivätyssä kertomuksessa kuvaillaan yksityiskohtaisesti kantajalle tehtyjä lukuisia lääketieteellisiä kokeita. Lääketieteellinen lautakunta on haastatellut kantajaa useita eri kertoja ja ottanut huomioon kantajan ilmoitukset, huomautukset ja kommentit. Lautakunta on tutkinut kaikki kantajaa koskevat asiakirjat sekä hänen lääketieteellisen taustansa. Lautakunta on siten kyennyt toteamaan muun muassa, että kantajalla oli ollut jo kaksi aiempaa depressiivistä jaksoa — — ja — —, että hän oli luonteeltaan ”pikkutarkka ja perfektionisti”, että hän ”ei sie[tänyt] stressiä työssään”, että hän ”kärsi lääkkeistä vieroittamisesta aiheutuvista oireista” ja että hänen levottomuutensa johtui ”tulevaisuutta koskevasta luovasta (tai katastrofaalisesta) ennakkoaavistuksesta”.
- 57 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että nämä kaikki seikat yhdessä osoittavat riittävästi ne syyt, joiden perusteella lääketieteellinen lautakunta kykeni tunnistamaan kantajan sairauden eri syyt ja arvioimaan niiden merkitystä. Tältä osin on täsmennettävä, että lääketieteellisen lautakunnan asiantuntijat eivät tehneet päätelmiään vain edellä kuvatun kaltaisten objektiivisten seikkojen perusteella, vaan myös kyseisellä alalla hankkimansa kokemuksen perusteella. Merkityksestään huolimatta, kokemus ei ole seikka, jota voitaisiin perustella.
- 58 Siten kanneperuste, jonka mukaan riidanalaisissa kertomuksissa ei selitetty kantajan sairauden kolmen syyn erittelyyn johtaneita syitä tai siinä käytettyä menetelmää, on hylättävä.
- 59 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin muistuttaa ”yksityiselämän tapahtumien” ja ”sairaalloisen persoonallisuuden” käsitteiden osalta, että lääketieteellisen lautakunnan tehtävänä on antaa yksinomaan tieteellisiä lausuntoja eikä oikeudellisia arvioita (ks. esim. asia 76/84, Rienzi v. komissio, tuomio 21.1.1987, Kok. 1987, s. 315, 9—12 kohta ja em. asia F v. komissio, tuomion 15 kohta). Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että ”yksityiselämän tapahtumien” ja ”sairaalloisen persoonallisuuden” käsitteiden merkitys ei tässä asiassa perustu ainoastaan sanojen yleiseen merkitykseen vaan myös lääketieteellisiin toteamuksiin, jotka koskevat muun muassa kantajan persoonallisuutta ja taustaa.

- 60 Siten on todettava, että lääketieteellisen lautakunnan kertomuksissa lääketieteellisten toteamusten ja lääketieteellisen lautakunnan päätelmien välillä on ymmärrettävä yhteys.
- 61 Tästä seuraa, että kantajan toinen kanneperuste on perusteeton.

Kolmas kanneperuste, joka koskee henkilöstösääntöjen 73 artiklan, tapaturma- ja ammattitautivakuutuksen määräysten 3 artiklan 2 kohdan ja 12 artiklan 2 kohdan rikkomista sekä määräysten liitteenä olevan työkyvyttömyystaulukon virheellistä soveltamista

Asianosasten väitteet ja niiden perustelut

- 62 Kantaja väittää, että henkilöstösääntöjen 73 artiklassa, tapaturma- ja ammattitautivakuutuksen määräysten 3 artiklan 2 kohdassa ja 12 artiklan 2 kohdassa sekä työkyvyttömyystaulukossa tarkoitettuun menettelyyn sisältyy kaksi eri vaihetta.
- 63 Kantajan mukaan ensimmäisessä vaiheessa määritellään, onko virkamiehen sairaus ammattitauti määräysten 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitettulla tavalla. Nimittävän viranomaisen ja tarvittaessa lääketieteellisen lautakunnan on tämän vuoksi tutkittava, onko osoitettu riittävän selvästi, että sairaus on saanut alkunsa henkilön hoitaessa tehtäviään yhteisöjen palveluksessa tai näiden tehtävien vuoksi. Sen jälkeen kun riittävä kausaaliyhteys sairauden ja tehtävien hoitamisen välillä on osoitettu, virkamiehellä on oikeus henkilöstösääntöjen 73 artiklan 2 kohdan mukaiseen työkyvyttömyyskorvaukseen.
- 64 Kantajan mukaan missään säännöksessä ei tämän kausaaliyhteyden osoittamisen osalta edellytetä, että tehtävien hoitamisen on oltava virkamiehen sairauden ainoa, olennainen tai määrävä syy. Edellä mainitussa asiassa Plug vastaan komissio

annetun tuomion (81 kohta) mukaan tämä kausaaliyhteys on päinvastoin osoitettu, kun virkamiehen sairaaloinen tila on riittävän suorassa yhteydessä niihin tehtäviin, joita hän hoitaa. Edellä mainitussa asiassa Seiler ym. vastaan neuvosto annettu tuomio, johon vastaaja vetoaa jäljempänä 74 kohdassa, ei ole tämän asian kannalta merkityksellinen. Se koskee yhtäältä ainoastaan ammattitaudin käsitteen tulkintaa sellaisessa tapauksessa, jossa jo aiemmin todettu sairaus on pahentunut. Toisaalta se on annettu ennen asiassa Plug vastaan komissio annettua tuomiota, joten kyseinen ratkaisu on tällä tuomiolla hylätty.

- 65 Tässä asiassa on kantajan mukaan kuitenkin osoitettu riittävän selvästi, että kantajan sairaus on ammattitauti. Lääketieteellinen lautakunta on sekä 3.3.1993 että 12.1.1995 päivätyissä kertomuksissaan todennut, että kantajan sairauden ja tehtävien hoitamisen yhteisöjen palveluksessa välillä on suora yhteys.
- 66 Kantajan mukaan menettelyn toisessa vaiheessa määritellään virkamiehen pysyvä työkyvyttömyysaste ja lasketaan tämän asteen perusteella sen työkyvyttömyyskorvauksen määrä, joka hänelle maksetaan henkilöstösääntöjen 73 artiklan 2 kohdan perusteella.
- 67 Kantaja muistuttaa tältä osin, että 73 artiklan 2 kohdan c alakohdan mukaan pysyvästi osittain työkyvyttömällä virkamiehellä on oikeus saada osa siitä työkyvyttömyyskorvauksesta, josta on säädetty pysyvän täyden työkyvyttömyyden yhteydessä, että määräysten 12 artiklan 2 kohdan mukaan tämä osa määritellään virkamiehen työkyvyttömyysasteen perusteella ja että tämä aste vahvistetaan suoraan tai analogisesti työkyvyttömyystaulukon perusteella (asia 152/77, B v. komissio, tuomio 2.10.1979, Kok, 1979, s. 2819).
- 68 Tästä menettelystä seuraa, että työtehtävien hoitamiseen liittyvä tekijä otetaan huomioon ainoastaan ensimmäisessä vaiheessa tarkistettaessa, onko virkamiehen sairauden ja tehtävien hoitamisen yhteisöjen palveluksessa välillä riittävän suora yhteys. Tällä tekijällä ei sen sijaan ole mitään merkitystä toisessa vaiheessa. Henkilöstösääntöjen 73 artiklan 2 kohdan c alakohdan mukaisen korvauksen osan

on pysyvän osittaisen työkyvyttömyyden yhteydessä välttämättä vastattava virkamiehen työkyvyttömyysastetta.

- 69 Siten kantajan työkyvyttömyyskorvaus olisi pitänyt laskea koko hänen työkyvyttömyysasteensa eli 30 prosentin perusteella. Tämän korvauksen on siten vastattava 30 prosenttia pysyvän täyden työkyvyttömyyden yhteydessä maksettavasta korvauksesta.
- 70 Nimittävä viranomainen on kantajan mukaan ottanut menettelyn toisessa vaiheessa lainvastaisesti huomioon ammatillisen tekijän. Se on nimittäin kantajan työkyvyttömyyskorvausta laskiessaan kertonut kantajan työkyvyttömyysasteen (30 %) ainoastaan sillä osuudella, joka vastaa työskentelyyn liittyviä kantajan sairauden syitä (20 %), ja jättänyt laskelman ulkopuolelle osuuden, joka vastaa ei-ammattillisia sairauden syitä, jotka ovat sairaaloinen persoonallisuus (50 %) ja yksityiselämän tapahumat (30 %).
- 71 Vastaaja ei siten ole noudattanut edellä mainittua menettelyä ja on tämän vuoksi rikkonut tai soveltanut virheellisesti niitä säännöksiä ja määräyksiä, joihin tässä kanneperusteessa vedotaan.
- 72 Vastaaja on kantajan perusteluihin vastatessaan esittänyt pää- ja lisävaihteen.
- 73 Vastaaja väittää pääasiallisesti, että henkilöstösääntöjen 73 artiklan ja määräysten mukaisen vakuutusjärjestelmän tarkoituksena on korvausten maksaminen virkamiehille, jos heidän sairautensa johtuu tehtävien hoitamisesta yhteisöjen palveluksessa. Siten sen korvauksen ensimmäismäärän, jonka vastaaja tässä asiassa saattoi myöntää kantajalle, oli vastattava sitä hänen pysyvän osittaisen työkyvyttömyytensä osuutta (30 %), joka on saanut alkunsa yhteisöjen palveluksessa hoidettujen

tehtävien vuoksi (20 %). Tämä määrä vastaa siten 6 prosenttia (30 % x 20 %) siitä korvauksesta, joka on säädetty maksettavaksi pysyvän täyden työkyvyttömyyden yhteydessä.

- 74 Vastaaja katsoo toissijaisesti, että jos sillä ei säännösten mukaan ole oikeutta määrätä kantajalle maksettavaksi osittaista korvausta, kantaja ei voi henkilöstösääntöjen 73 artiklan perusteella vaatia lainkaan korvausta. Tässä tapauksessa kantajan sairaus ei nimittäin ole ammattitauti määräysten 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitettulla tavalla. Vastaaja vetoaa tältä osin edellä mainitussa asiassa Seiler ym. vastaan neuvosto annettuun tuomioon (19 kohta), jossa yhteisöjen tuomioistuin vastaajan mukaan katsoi, että jos virkamiehen sairaus johtuu useista sekä ammatillisista että ei-ammattillisista tekijöistä, nimittävä viranomainen ja tarvittaessa lääketieteellinen lautakunta voivat katsoa kyseessä olevan ammattitaudin ainoastaan sillä edellytyksellä, että virkamiehen sairaudella on ”läheisin yhteys” tehtävien hoitamiseen yhteisöjen palveluksessa. Tämä edellytys ei nyt esillä olevassa asiassa ole kuitenkaan täyttynyt.

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 75 Aluksi on syytä muistaa, että henkilöstösääntöjen perusteella perustetussa ammattitautivakuutusjärjestelmässä henkilöstösääntöjen 73 artiklan 2 kohdassa taattuja suorituksia voidaan myöntää virkamiehille vain, jos on ennakolta osoitettu, että sairaus on ”ammattitauti” määräysten 3 artiklassa tarkoitettulla tavalla.
- 76 Asianosaisten esittämien perustelujen osalta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo asianmukaiseksi muistuttaa aluksi määräysten 3 artiklassa tarkoitettua ”ammattitaudin” käsitteen sisällöstä.

- 77 Kyseisen artiklan 1 kohdassa määrätään, että ammattitaudeiksi katsotaan taudit, jotka mainitaan ”Ammattitaueteja koskevassa eurooppalaisessa luettelossa”, johon on viitattu edellä 31 kohdassa, ”jos virkamies on altistunut vaaralle sairastua johonkin näistä taudeista hoitaessaan tehtäviään Euroopan yhteisöjen palveluksessa”. Artiklan 2 kohdassa määrätään, että ammattitaudiksi katsotaan myös edellä mainittuun luetteloon kuulumaton sairaus, ”kun voidaan riittävän selvästi osoittaa, että se on saanut alkunsa henkilön hoitaessa tehtäviään yhteisöjen palveluksessa tai näiden tehtävien vuoksi”.
- 78 Tästä säännöksestä ilmenee, että sekä työkyvyttömyystaulukkaan sisältyvällä luettelolla erilaisista työkyvyttömyyksistä että ammattitaudin käsitteellä pyritään kattamaan erittäin suuri määrä erilaisia lääketieteellisiä tilanteita.
- 79 Jos virkamiehen sairauden ainoa, olennainen, määräävä tai tärkein syy johtuu tehtävien hoitamisesta yhteisöjen palveluksessa, sairaus on ammattitauti edellä mainitussa 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitettulla tavalla (ks. vastaavasti em. asia Sciler ym. v. neuvosto, tuomion 19 kohta, ja em. asia Benecos v. komissio, tuomion 46 kohta).
- 80 Tällä säännöksellä ei kuitenkaan olisi tehokasta vaikutusta (effet utile), jos virkamiehen sairauden ammattitaudiksi tunnustaminen olisi mahdollista vain tässä yhdessä ainoassa tapauksessa. On nimittäin olemassa monimutkaisempia tilanteita, joissa virkamiehen sairaus johtuu useista eri syistä, ammatillisista ja ei-ammattillisista, fyysisistä tai psyykkisistä, jotka kukin ovat myötävaikuttaneet sairauden puhkeamiseen. Lääketieteellisen lautakunnan on tässä tapauksessa määriteltävä, onko tehtävien hoitamisen yhteisöjen palveluksessa — riippumatta tämän tekijän merkityksen arvioimisesta suhteessa ei-ammattillisiin tekijöihin — ja virkamiehen sairauden välillä suora yhteys esimerkiksi tämän sairauden laukaisevana tekijänä (ks. vastaavasti em. asia K v. neuvosto, tuomion 20 kohta; em. asia Rienzi v. komissio, tuomion 10 kohta ja em. asia Plug v. komissio, tuomion 81 kohta).

- 81 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa nyt esillä olevassa asiassa, että päätöksessään myöntää kantajalle henkilöstösääntöjen 73 artiklan 2 kohdan c alakohdan mukaisen korvauksen nimittävä viranomainen on tunnustanut kantajan sairauden määräysten 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuksi ammattitaidiksi.
- 82 Siten on tutkittava, onko nimittävän viranomaisen tämän korvauksen määrän laskemisessa käyttämä menetelmä henkilöstösääntöjen 73 artiklan 2 kohdan ja määräysten 12 artiklan sekä työkyvyttömyystaulukon mukainen.
- 83 Tältä osin on syytä ottaa huomioon näiden säännösten päämäärä.
- 84 Yhtäältä henkilöstösääntöjen 73 artiklassa säädetty turva perustuu yleiseen vakuutusjärjestelmään (yhdistetyt asiat 169/83 ja 136/84, Leussink-Brummelhuis v. komissio, tuomio 8.10.1986, Kok. 1986, s. 2801, 11 kohta). Kuten vastaaja on perustellusti korostanut, tämän järjestelmän tarkoituksena on erityisesti korvausten maksaminen virkamiehille, jos heidän pysyvän työkyvyttömyyden aiheuttanut sairautensa johtuu tehtävien hoidosta yhteisöjen palveluksessa.
- 85 Toisaalta henkilöstösääntöjen 73 artiklan 2 kohdan, määräysten 12 artiklan ja työkyvyttömyystaulukon perusteella on oltava mahdollista, että virkamiehille maksettavat korvaukset vastaavat säännösten 3 artiklan 2 kohdan eri lääketieteellisiä tilanteita; muutoin säännösten tehokas vaikutus (effet utile) ei toteutuisi.
- 86 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo edelleen, että määräysten 3 artiklan ja erityisesti sen 1 kohdan sanamuoto vahvistaa tämän arvion. Tästä säännöksestä nimittäin ilmenee, että ”ammattitaudin” käsite perustuu yhtäältä virkamiehen sairautentilan ja toisaalta tehtävien hoitamisen yhteisöjen palveluksessa väliseen yhteyteen. Lisäksi sairautta voidaan pitää ammattitautina ainoastaan, ”jos” tämä yhteys on olemassa.

- 87 Tästä seuraa, että jos lääketieteellinen lautakunta toteaa useiden eri ammatillisten ja ei-ammattillisten syiden kunkin myötävaikuttaneen välittömästi virkamiehen sairauden puhkeamiseen, nimittävän viranomaisen on otettava huomioon tämä lääketieteellinen toteamus laskiessaan henkilöstösääntöjen 73 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua korvauksen määrää.
- 88 Lisäksi ei voida sulkea pois sitä mahdollisuutta, että lääketieteellinen lautakunta katsoo, että suorittamiensa eri kokeiden tai kyseisellä alalla hankkimansa kokeemuksen perusteella se kykenee arvioimaan tai määrittelemään tavalla tai toisella tehtävien hoitamisen merkityksen virkamiehen sairauden puhkeamisen kannalta. Kun lääketieteellisen lautakunnan päätelmiin sisältyy tällainen selkeä ja täsmällinen arvio, nimittävä viranomainen voi edellä mainittua korvausta laskiessaan ottaa sen huomioon.
- 89 Nimittävä viranomainen on siten toiminut perustellusti, kun se on henkilöstösääntöjen 73 artiklan ja määräysten perusteella päättänyt myöntää kantajalle korvauksen, joka vastaa 6 prosenttia pysyvän täyden työkyvyttömyyden yhteydessä maksettavasta korvauksesta.
- 90 Edellä esitetyn vuoksi kantajan kolmas kanneperuste ei ole perusteltu.

Neljäs kanneperuste, joka koskee yhdenvertaisuusperiaatteen loukkaamista

Asianosaisten väitteet ja niiden perustelut

- 91 Vastaja katsoo, että tämä kanneperuste on jätettävä tutkimatta sen perusteella, että kantaja ei ollut vedonnut siihen 5.7.1995 päivätyssä valituksessaan.

- 92 Tähän väitteeseen vastatessaan kantaja katsoo asiassa 188/73, Grassi vastaan neuvosto, 30.10.1974 annettuun tuomioon (Kok. 1974, s. 1099) ja asiassa 58/75, Sergy vastaan komissio, 1.7.1976 annettuun tuomioon (Kok. 1976, s. 1139) vedoten, että tämä kanneperuste ei muuta valituksen aihetta eikä kohdetta. Sillä näet pyritään saattamaan kyseenalaiseksi lääketieteellisen lautakunnan kantajan sairauden kolmea syytä koskevan erittelyn pätevyys. Kantaja on valituksessaan jo nimenomaisesti arvostellut tätä erittelyä. Kantaja on tässä kantuksessaan yksinkertaisesti muotoillut nämä arvostelut eri tavalla esittäen erityisen kanneperusteen, joka on kuitenkin läheisessä yhteydessä kolmanteen kanneperusteeseen.
- 93 Pääasian osalta kantaja väittää, että nimittävän viranomaisen hänelle maksettavaa korvausta laskiessaan käyttämä menetelmä on yhdenvertaisuusperiaatteen vastainen. Hän vetoaa väitteensä tueksi neljään perusteluun.
- 94 Ensiksi tätä menettelyä käytettäessä henkilöstösääntöjen 73 artiklan 2 kohdan c alakohdassa säädetty korvaus tulisi käänteisessä suhteessa riippuvaiseksi virkamiehen sairauden ei-ammattillisten syiden merkityksestä. Ne virkamiehet, jotka ovat persoonallisuutensa ja yksityiselämänsä tapahtumien vuoksi haavoittuvampia tiettyjen yhteisön palvelukseen liittyvien työolosuhteiden suhteen, saavat sairauden ei-ammattillisten syiden pois sulkemisen vuoksi ammattitaudista pienemmän korvauksen kuin ne virkamiehet, jotka eivät ole persoonallisuudeltaan saman tyyppisiä tai joiden elämäntilanteet ovat olleet erilaiset. Tällainen erilainen kohtelu ei kantajan mukaan ole perusteltua. Henkilöstösääntöjen 73 artiklassa ja määräyksissä pyritään näet myöntämään kaikille virkamiehille samanlainen turva ammattitaudin riskin varalta, eikä siinä tehdä eroa persoonallisuuden tai elämäntilanteiden osalta.
- 95 Toiseksi arvostelun kohteena oleva menetelmä johtaisi siihen, että henkilöstösääntöjen 73 artiklan 2 kohdan c alakohdan mukaisen korvauksen määrä vaihtelee ilman perusteltua syytä sen perusteella, onko kyse ammattitaudista vai jo aiemmin todetun taudin ”ammattillisesta” pahenemisesta. Jos virkamies kantajan tavoin sairastuu ammattitautiin sen jälkeen, kun hän on alkanut työskennellä yhteisöjen palveluksessa, korvauksen määrä määriteltäisiin ainoastaan sen pysyvän osittaisen

työkyvyttömyyden osuuden perusteella, joka on saanut alkunsa henkilön hoitaessa tehtäviään yhteisöjen palveluksessa. Jos virkamies sitä vastoin on sairastunut sairaalloisen persoonallisuutensa ja yksityiselämän tapahtumien johdosta ennen yhteisöjen palvelukseen astumistaan ja jos hänen jo aiemmin todettu sairautensa pahenee hänen hoitaessa tehtäviään, hänelle maksettavan korvauksen määrä laskeetaan hänen pysyvän osittaisen työkyvyttömyysasteensa perusteella kokonaisuudessaan siten, että siihen sisältyy tämän työkyvyttömyyden ei-ammattillisiin syihin (sairaaloinen persoonallisuus ja yksityiselämän tapahtumat) liittyvä osuus.

- 96 Kolmanneksi henkilöstösäännöissä tai määräyksissä ei määritellä menetelmää, jonka mukaisesti lääketieteellisen lautakunnan on yksilöitävä ne eri tekijät ja eriteltävä niitä eri tekijöitä, jotka ovat myötävaikuttaneet virkamiehen ammattitaudin puhkeamiseen, eikä nimittävä viranomaisen tai edes lääketieteellinen lautakunta ole sitä määritellyt. Se, että lääketieteellinen lautakunta kohtelee samanlaisia tai vastaavia tilanteita eri tavoin voidaan välttää ainoastaan määrittelemällä tämä menetelmä etukäteen.
- 97 Neljänneksi kantajan sairauden kolmea syytä koskeva täsmällinen erittely prosentimääräisesti on erittäin teoreettista. Tämä sairaus on seurausta tiiviisti yhteen liitetyistä tekijöistä siten, että on mahdotonta määritellä, olisiko kantajan sairaus puhjennut jonkin näistä tekijöistä puuttuessa.

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 98 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin muistuttaa, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan valitusta ja kannetta koskeva saman sisällön vaatimus edellyttää tutkimatta jättämisen uhalla, että yhteisöjen tuomioistuimille esitetty kanneperuste on jo esitetty oikeudenkäyntiä edeltävässä menettelyssä, jotta nimittävä viranomai-

nen on saanut riittävän täsmällisesti tietää kantajan riidanalaista päätöstä koskevista arvostelusta. Vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee myös, että vaikka yhteisöjen tuomioistuimissa esitetyt vaatimukset voivat sisältää ainoastaan ”riitauttamisperusteita”, jotka perustuvat samaan kuin mitä valituksessa on esitetty, näitä riitauttamisperusteita voidaan yhteisöjen tuomioistuimissa kuitenkin kehittää kanneperusteilla ja perusteluilla, joita ei välttämättä ole mainittu valituksessa mutta jotka liittyvät siihen läheisesti (ks. erityisesti asia 133/88, *Del Amo Martinez v. parlamentti*, tuomio 14.3.1989, Kok. 1989, s. 689, 9 ja 10 kohta; asia T-57/89, *Alexandrakis v. komissio*, tuomio 29.3.1990, Kok. 1990, s. II-143, 8 ja 9 kohta ja em. asia *Allo v. komissio*, tuomion 26 kohta).

99 On myös muistutettava, että koska oikeudenkäyntiä edeltävä menettely ei ole muodollinen ja koska asianosaiset toimivat tässä vaiheessa yleensä ilman asianajajaa, hallinnon ei pidä tutkia valituksia rajoittavasti, vaan sen on päinvastoin tutkittava niitä avoimesti (em. asia *Del Amo Martinez v. parlamentti*, 11 kohta).

100 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa tässä asiassa, että kantajan 5.7.1995 tekemässä valituksessa ei viitata kanneperusteeseen, joka koskee yhdenvertaisuusperiaatteen loukkaamista, eikä siihen myöskään sisälly mitään seikkaa, jonka perusteella vastaaja olisi voinut päätellä kantajan aikovan vedota tähän periaatteeseen, vaikka se pyrkisikin tulkitsemaan valitusta avoimesti.

101 Tämän vuoksi kantajan neljäs kanneperuste on jätettävä tutkimatta.

102 Kaikista edellä esitetyistä seikoista ilmenee, että kantajan vaatimus, joka koskee vastaajan 11.4.1995 tekemän päätöksen kumoamista siltä osin, kuin siinä vahvistetaan työkyvyttömyysaste 6 prosentiksi Euroopan yhteisöjen virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen 73 artiklassa tarkoitetun korvauksen laskemiseksi, on hylättävä.

Vaatimus, joka koskee vastaajan velvoittamista maksamaan 1 973 541 BEF

- 103 Vastauskirjelmässään kantaja vaatii myös vastaajan velvoittamista maksamaan 1 973 541 BEF (ks. edellä 19 kohta). Tällä vaatimuksella pyritään saamaan korvausta vahingosta, jonka väitetään aiheutuneen kantajalle sen vuoksi, että vastaaja on kantajan asiaa käsitellessään syyllistynyt erilaisiin virheisiin ja laiminlyönteihin.
- 104 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin muistuttaa tältä osin, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 44 artiklan mukaan asianosaisten on esitettävä kannekirjelmässä oikeudenkäynnin kohde. Vaikka yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 48 artiklan 2 kohdan mukaan asian käsittelyn kuluessa on tietyin edellytyksin mahdollista esittää uusia perusteita, näitä määräyksiä ei missään tapauksessa voida tulkita siten, että kantaja voi esittää yhteisöjen tuomioistuimille uusia vaatimuksia ja muuttaa siten oikeudenkäynnin kohdetta (ks. esim. asia 232/78, komissio v. Ranska, tuomio 25.9.1979, Kok. 1979, s. 2729, 3 kohta; asia 125/78, Gema v. komissio, tuomio 18.10.1979, Kok. 1979, s. 3173, 26 kohta; asia T-28/90, Asia Motor France ym. v. komissio, tuomio 18.9.1992, Kok. 1992, s. II-2285, 43 kohta ja asia T-398/94, Kahn Scheepvaart v. komissio, tuomio 5.6.1996, Kok. 1996, s. II-477, 20 kohta).
- 105 Kantaja on tässä tapauksessa asian käsittelyn kuluessa lisännyt kumoamisvaatimuksiinsa vahingonkorvausvaatimuksen siten, että oikeusriidan alkuperäinen laatu on muuttunut (asia T-10/95, Chehab v. komissio, tuomio 21.3.1996, Kok. H. 1996, s. II-419, 66 kohta).
- 106 Lisäksi on todettava, että edellä mainittu vaatimus ei ole läheisesti yhteydessä kumoamisvaatimukseen. Virkamiesten kanteiden osalta vahingonkorvausvaatimukset otetaan tutkittavaksi vain, jos henkilöstösääntöjen 90 ja 91 artiklassa säädettyä

edeltävää hallinnollista menettelyä on noudatettu. Tämä menettely olisi ehdottomasti pitänyt aloittaa siten, että kantaja olisi kehottanut nimittävää viranomaista korvaamaan aiheutuneen vahingon, ja sitä olisi tarvittaessa pitänyt jatkaa vaatimuksen hylkäämistä koskevasta päätöksestä tehdyllä valituksella (asia T-5/90, *Marcato v. komissio*, tuomio 25.9.1991, Kok. 1991, II-731, 49 ja 50 kohta; asia T-1/91, *Della Pietra v. komissio*, tuomio 16.7.1992, Kok. 1992, s. II-2145, 34 kohta; asia T-50/92, *Fiorani v. parlamentti*, tuomio 8.6.1993, Kok. 1993, s. II-555, 45 ja 46 kohta; em. asia *Weir v. komissio*, tuomion 48 kohta ja em. asia *Chehab v. komissio*, tuomion 67 kohta).

107 Tällaista oikeudenkäyntiä edeltävää menettelyä ei tässä asiassa kuitenkaan ole noudatettu.

108 Tästä seuraa, että kantajan vaatimus, joka koskee vastaajan velvoittamista maksamaan 1 973 541 BEF, on jätettävä tutkimatta.

109 Lopuksi sen vaatimuksen osalta, joka koskee tohtori De Meersmanin 4.12.1990 laatiman lääkärintlausunnon huomiotta jättämistä asian käsittelyssä (ks. edellä 24 kohta), on todettava, että koska tämä tuomio ei perustu kyseiseen asiakirjaan, vaatimuksesta ei ole tarpeen lausua.

110 Edellä esitetyn perusteella kanne on kokonaisuudessaan hylättävä.

Oikeudenkäyntikulut

- 111 Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan mukaan hävinnyt asianosainen velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Työjärjestyksen 88 artiklan mukaan yhteisöjen ja niiden henkilöstön välisissä riita-asioissa toimielinten on kuitenkin vastattava omista kustannuksistaan. Kumpikin asianosainen vastaa siten omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) Kanne hylätään.

2) Kumpikin asianosainen vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Lenaerts

Lindh

Cooke

Julistettiin Luxemburgissa 9 päivänä heinäkuuta 1997.

H. Jung

K. Lenaerts

kirjaaja

neljännen jaoston puheenjohtaja